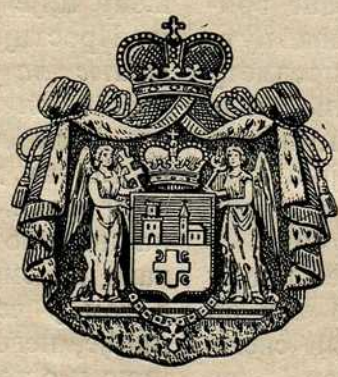

СРПСКИ СИОН

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Л
Г

Год. IX.

Број 12.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протопрезвитер Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 21. марта 1899.

НЕПОТПУНО КАЈАЊЕ.

Проповијед у другу недјељу часнога поста.

Говорио у саборној цркви карловачкој прота Јован Вучковић.

Покајања бо мјеста не шкрте,
лице и се слезали искалах брв.

(Јевр. 12, 17).

Опет спомињем кајање, но нека вам не буде досадно, што и данас хоћу да се о кајању још поучимо.

Та нама га много треба. Јер не само да смо грјешни, него смо и сувише грјешни, грјешни толико, да се нијесмо одвојили од оних о којима је пророк говорио, да су као трње, којег се човјек руком не маина, него гвоздеом и копљачом, да га на ватри сажече (Језек. 26, 6. 7).

У такву стању могли би готово прије пасти у очајање, него ли помислити на поучавање.

И заиста, имали би ради тврдокорности своје много разлога да очајавамо, јер не може бити да не осјећамо, како смо по гријесима својим пали у руке Бо-

га живог, а то је страшно (Јевр. 10, 50), особито када још помислимо, да смо са гријесима својим подигли на се и јарост Његову (Прем. Исуса сина Сир. 5, 7).

А ако у пуном сазнању несретног тог стања својега још не очајавамо, то имамо опет само Богу благодарити, који нам у милости својој није пресјекао сваку наду на спасење, те се и овако зли можемо ипак надати и противнику спасења својега довикнути као и онај старозавјетни грјешник: *не весели се, ако падох устаћу* (Михеј 7, 8)!

Поуздање то премо из Божјег обећања, да ће гријехе наше, ако буду као скерлет, обијелити као што је снјег и ако буду као црвац, да ће их обијелити као што је вуна (Исаија 1, 18).

А ту толику милост своју везао је Он за један једини само увјет, за увјет наиме, да се сви и свуда покајемо (Дјела апост. 17, 30, - II Парал. 7, 14; 30, 9. — Захар. 1, 3), јер тако нас неће одагнати, када к њему пођемо (Јов. 6, 37).

До кајања дакле све стоји. Зато нам и не смије нигда бити доста о кајању

говорити. Често треба о њему да се поучавамо и никада да нам то не досади.

Помислимо ли пак још и то, да се при оваквим поукама нашим у храму, пошто су одмјерене само за краће вријеме, и не може у један или два пута казати све, што о преважном предмету као што је кајање треба да знамо, онда нам се неће учинити неоправданим, ако се не само овај пут, него и још који пут за вријеме часнога овог поста, при кајању задржимо и о њему поучимо.

Сјетимо се само пошљедњег нашег поучавања о томе предмету. И зар би смјели рећи, да смо се дотакли свега, што се кајања тиче? Не смијемо. Јер остало нам је још доста тога што ни споменули нијесмо, што нијесмо доспјели споменути, и ако је за кајање врло важно.

Зато хајде данас, да у миру и доброј вољи допуномо досад стечено знање о кајању, молећи Бога, да нам Он благослови.

Говорећи, љубазни, о томе у чему нам треба да прође *чин кајања*, ми смо у главном рекли, да при кајању треба да *сазналимо*, *признамо* и *оплакујемо* гријехе своје.

Ако ћемо дакле да се кајемо, морамо то троје извршити. Иначе кајања нема.

Ту нас ето сад зауставља свети апостол, казујући нам о њеком грјешнику, да *не нађе кајања*, и *ако га је са сузама тражио* (Јевр. 12, 17). Ако је и плакао и у плачу кајања тражио, није га ипак нашао!

Да кажемо одмах зашто се том грјешнику то догодило. Или још боље ће бити, да замолимо одговор од искуснијег ког иужа.

Нуди нам се ено „мудри тумач божанских истина“, свети Јован Златоусти, који је за Цркву тумачио и протумачио тај 17. стих у 12. глави посланице св. апостола Павла Јеврејима.

На питање: зашто Исав — јер о њему је овдје ријеч — не нађе покајања, и ако га је са сузама тражио, одговара св. Златоусти: „Зато што се није кајао на прави начин, — јер тада само и бива

покајања, — што се није кајао онако, како се кајати треба“.*

Тим ријечима даје нам свети Златоусти разумјети, да нема кајања, ако при њему није све онако, као што треба да је. Простије пак могли би рећи: *ако је кајање ма у чему неоптинуо, оно одмах није кајање*.

Када дакле кајање у свима својим саставним дијеловима мора бити потпуно и сваки поједини дио опет на прави начин и потпуно извршен, онда нам свакако не смије бити доста да знамо само о том, у *челу* нам чин кајања треба да прође, него се морамо потрудити да сазнамо и о том, *како* ћемо моћи сваки дио кајања за се и сва три заједно извршити онако као што треба.

Почнимо са *сазнањем* гријеха. Ми смо рекли да ради тога морамо савјесно испитивати сав живот свој и испитивати га потпуно. Казали смо како треба и да поступамо, кад ћемо у то испитивање да се упустимо.

А сада да видимо, како треба да га извршимо.

Сврха тога испитивања јесте да сазнамо *све* гријехе своје.

Можемо ли ми пак сами и при најбољој савјесности то постићи?

Могли би, када памћење наше не би било невјерно.

Ко ће знати грѣхонадѣнїа своја сва (Псал. 18, 13), тако пита и онај, који нас је у кајању свакако надмашио, а који је сигурно имао добро памћење за гријехе своје, јер ено вели да *зна безаконје своје и да је гријех његов пред њим свагда* (Псал. 50, 5). Тако је Давид памтио свој гријех и пак ето сумња да има човјека, који би могао све гријехе своје знати.

А шта ћемо рећи ми, који тако често хоћемо да заборавимо гријех свој, не само с тога што нам је памћење слабо, него и с тога што се на заборавност управо силимо, или се о гријеху уопће и не бринемо?!

Ми ћемо дакле, и при најсавјесни-

* Migne, Patrol. curs. complet. Ser. graeca. T LXIII. col. 214.

јем самоиспитивању, тек мањи или већи дио гријехова својих сазнати.

Па шта? Да ли ћемо с том количином гријеха, којих смо се сјетили, свршити кајање, изнијети их на видик у признању и са сузама их оплакати?

Неће нам до душе ни то бити од штете, али се ипак тијем само не смијемо задовољити, јер ћемо тако остати у непотпуном кајању, ма да остале му дијелове и на најбољи начин извршимо. Кајање пак, то већ знамо, ако је ма у чему непотпуно, није кајање.

Тијем начином ето осујетиће нам невјерно наше памћење плодносно кајање. Ни најискреније признање, ни најчистије сузе не могу нам помоћи, ако сазнање гријеха није било потпуно.

Морамо дакле тражити начина, којим би се невјерном памћењу нашем могло помоћи, да сазнање наше буде потпуније, управо потпуно.

И који је то начин?

Да се сами не морамо довијати и тражити тај начин, најбоље ће бити, да запитамо праве покајнике, да нам они кажу начин тај.

Они нам и казују, да се до потпуног сазнања гријеха долази само *усрдном молитвом Богу*.

Полазећи на испитивање живота својега, треба свесрдном молитвом да призовемо у помоћ Бога, *пред којим су сва безакоња наша* (Псал. 89, 8), да нам Он наша *безакоња и неправде покаже* (Јов 13, 23; 34, 32). Тако се молио Давид, тако се молио Јов и многи други. Тако се ено моли и св. Јеврем Сирски. Топле ријечи његове молитве меће нам Црква у уста баш понајчешће у вријеме овога часнога поста. *Ћи Господи царю, дар њи мн зрѣти моѧ прегрѣшнїѧ!* Видите ли, како и он вјерује да је сазнање гријеха *дар Божји* и чујете ли га како се *моли* да му Бог дар тај удијели?

Молимо се и ми тако, да нам се кајање не осујети са непотпуног сазнања гријеха!

У чину кајања споменули смо на другом мјесту *признање* гријеха, без којега кајање, као непотпуно, губи значење

кајања и остаје неплодно и онда, када би све остало било и на најбољи начин извршено.

Да, љубазни, кајање без признања гријеха, или без исповијести, то је ба-вљење са гријесима само у мислима. А мисли не може сазнати онај, који је добио право и власт, да прашта, или не прашта. С тога се морају гријеси признати, исповједити, сви до једнога. Треба то и ради тога, што пријатељ наш, којему ране своје на лијечење пружамо, мора те ране видјети, да их може испитати и лијека им наћи.

Но ја мислим, да нам о том не треба више говорити. За нас је већ јасно да признање треба.

Али као што сазнање, ако није потпуно, осујећује кајање, исто тако и признање, ако није као што треба да је, чини кајање неплодним.

Важно је дакле за нас знати, *на који начин* треба признање извршити,

Па када је важно то питање, онда је и вриједно да га, уз помоћ Божју, и разгледамо и на њ одговоримо.

Говорећи у пређашњој нашој поуци о признању гријеха, ми смо рекли да је то признање *побједа над гордошћу нашом, самољубљем и таштином*.

Када су пак почупане и сатрте те клице гријеха, онда се признање гријеха мора вршити *у страху ѿ лица грѣхѣ наших* (Псал. 37, 3, 4), *у скрушености и смиљености срца* (Плач Јерем. 1, 20), *смирено*, јер само *смирене ће Бог спасти* (Псал. 33, 19), а *стидѣние лица* (Дан. 9, 7), које је изазвало сазнање неваљалства у нама, треба да му је вјерни пратилац.

Такво признање приличи кајању. Такво му мора бити *лице*. А томе мора одговарати и *језгра* му, која је опет у *молитви*.

Како је при томе молитва потребна, о том нам није тешко увјерити се, ако само о њеким приликама размислимо.

Признајући гријехе своје, признајемо ми своју *нечистоту*. Ми пак, *који смо призвани на светост, а не на нечистоту* (I. Солун. 4, 7), не смијемо бити нечисти.

А како ћемо се очистити? Можемо ли сами?

Пророк ено не ће на то питање да нам одговори, али нас пита: *може ли Етиопљанин промијенити кожу своју, или риз шаре своје* (Јерем. 13, 27)? Ми ћемо рећи, не може.

Тако ни ми не можемо сами очистити црnilо душе своје и шаренило срца својега.

А ко може?

Може онај, којему се грјешник обраћа са молитвом: *ѡмѡй ѡд беззаконїѡ моегѡ. и ѡ грѣха моегѡ ѡчисти ѡд* (Псал. 50, 4)! Може Бог. Али му се морамо молити.

Признајући грјехе своје, ми признајемо да смо *робови грјехѡ* (Јов. 8, 34).

А ко ће нас избавити? Зар сами можемо, или може можда који од људи?

О, када би то могли, онда не би царски грјешник цвилио: *Помози намъ Боже Спасителю нашъ, избави ны* (Псал. 78, 9) и не би нас Спаситељ наш учио, да се обраћамо Оцу небеском молитвом: *избави нас ѡ ѡбавѡгѡ* (Мат. 6, 13)! Он то може. Али му се морамо молити.

Признајући грјехе своје, излазе они пред Бога као *оптужба* против нас.

А ко ће нас оправдати?

Може ли човјек бити прав пред Богом? Ако ће се прети с Ним, неће му моћи одговорити ни једне ријечи на хиљаду (Јов 9, 2. 3)!

Оправдања за нас дакле нема. Може бити само *милости*. А милост не можемо сами себи дати. Није си је могао дати ни цар грјешник, него и он капије: *Помилуј ѡд Боже* (Псал. 50, 1)! Он хоће. Али га морамо молити.

Да, љубазни, милост, помиловање, то је *опростај* кривице и свију јој пошледица. Опростај такав може дати само Онај, *који може сваки грјех опростити* (Осија 14, 2), а уз то је *милосрдан* (Лука 6, 36), којему се грјешник ено обраћа са молитвом: *прости ми по множествѡ милости твоѡд* (Нејем. 13, 22)! На Њега нас упућује и Спаситељ наш учећи нас да Му се молимо: *ѡстави намъ долги наша* (Мат. 6, 12)! Он хоће. Али му се морамо молити.

Са таквим дакле молитвеним расположењем и са таквим молитвама мора бити наша исповијед спојена. И не само са таквима, него и са молитвама још и другима.

Ако само помислимо, колико већ у споменутиим молитвама молимо, то ћемо сигурно увидјети, да молимо врло много. Молимо ни више ни мање него да Бог, који ни од чега није разлучен ни временом ни простором, *заборави наше грјехе* (Исаија 64, 9).

И гле неизмјерног милосрђа Божјег! Он нам обећава, да ће нам и то учинити, да ће нас *услитати и милостив бити само ако се вратимо са путѡва својих злочестих* (II Паралип. 7, 14).

Са исповијеђу дакле нашом мора бити спојена и чврста *одлука*, да се не ћемо више враћати на пут грјехѡ, пошто нам је *безаконје мрско* (Језек. 36, 31).

О, како је лијепа одлука и како је мило обећање: *нећу више грјешити!*

А смијемо ли ми дати такво обећање? Ми, који знамо да *не чинимо добро које хоћемо, него ди извршујемо зло које ни нећемо* (Римљ. 7, 19)!

Слаба је воља наша. Али има ли кога да је може ојачати?

Господ може. Тек ако Господ *упути стопе наше на пут заповиједи својих*, тек тада можемо бити сигурни, да *никакво безаконје неће нама овладати* (Псал. 118, 133)!

Сами за се ми смо слаби. Зато и онда када обећавамо у исповиједи да ћемо се поправити, поред све искрености наше намјере и поред све одлучности наше воље, опет се морамо молити: *не квѡди насъ во искушѡнїѡ* (Мат. 6, 13)!

На тај ето начин треба да извршујемо признање, исповијед своју.

И када смо признање грјехѡ својих тако извршили, нијесмо, као што знамо, још свршили све што за потпуно кајање треба. Али учинили смо оно што је учинити требало, да нам кајање не би ради непотпуне исповиједи остало непотпуно, па и неплодно.

Треба још *отлакивати* грјехѡ своје. То смо већ у пређашњој поуци казали и потребу тога разјаснили.

Око је на човјеку најљепше. Суза у оку, што је оно што је најнежније, најдирљивије. О, како нам она срце потреса, како га чини мекшим и како јој се ми радо и брзо одзивамо и пружамо руку, која се од нас са сузом у оку тражи!

Суза у оку вриједи и код Бога много. Суза у оку, као одсудан доказ наше *скрушености* и *жалости* због гријеха и вруће наше *жеље* да будемо помиловани, отвара нам небо и располаже Бога да *услиша глас плача нашега* (Псал. 6, 9).

Зато је плакао Давид, зато је плакао Јеремија, зато плачу сви покајници.

Али гле, ни плакати не можемо ми без помоћи Божје.

Чули смо задњи пут покајника како се обраћа Богу: *дажд ми лезы теплы, да плачъ моеу дшш!*

И *плакање* дакле треба да бива уз *помоћ Божју*. Сузе покајничке морају бити *дар* милости Божје, коју треба у Бога испросити.

Иначе можемо слободно плакати и са сузама тражити покајања, не ћемо га наћи, као што нам и свети апостол каже. Ми ћемо плакати, али суза наша неће Бога дирнути.

Има и таквих суза, које и у нас изазивљу одвратност, срџбу.

То су сузе притворства, сузе злобе, сузе пакости, па и сузе грјешног очајања.

Не дао нам Бог таквих суза. Оне ни Бога не умилоствљавају.

Јест, љубазни, плакао је сигурно и Каин, док се онако *растужио да му се и лице измијенило* (I Мојс. 4, 5), али не нађе кајања. И Јуда није сигурно без суза кидисао на свој живот (Мат. 27, 3—6), али ни он не нађе кајања.

Но кад сам већ ту двојицу споменуо, вриједно је да истакнемо да св. писмо ни за једнога од њих не вели изрично, да су плакали. Ми можемо само изводити закључак, да су плакали. Али ако су и плакали, онда су сузе њихове биле сузе *пакости* код једнога и сузе *очајања* код другога. Исто су тако биле и сузе Исавове сузе пакости и злобе. Зато не нађоше покајања.

Наш плач треба да је као оно Петров плач (Мат. 25, 75), као Давидов (Псал. 22, 4), као Јеремијин (Јерем. 9, 1), у *цупом сазнању* онога ради чега плачемо, без пркоса, а у *покорности* суду Божјем.

Згријешили смо, а сузе наше нека говоре Богу: *сотвори ты намъ по всемъ* (Суд. 10, 15)!

Зато, љубазни, када и са сузама тражимо покајања, онда треба да смо и спремни *пресуду* онога који у име Божје наш гријех *расуђује вољно* примити и *потпуно* јој се покорити.

Прегледали смо ето кајање у свима му дијеловима и потражили разјашњења на питање како треба све да извршимо, ако смо ради да нам оно не остане непотпуно.

Но још нијесмо све рекли.

Јако би погријешили када би заборавили, да је право кајање везано још за неке увјете, који се морају испунити.

Који су пак то увјети, томе се можемо лако досјетити, ако само помислимо, шта ми у кајању тражимо.

Ми путем кајања тражимо *опрощај, милост*. А оно што ми за се тражимо, то треба и другима да дајемо.

Треба дакле да *праштамо* и да *опростило* онима који су нама згријешили, да и нама Бог исто тако опрости (Мат. 6, 12), јер ако ми не праштамо људима што су они нама згријешили, неће ни Отац наш небесни опростити нама гријехе наше (Мат. 6, 15). Треба да *чинило милост*, када милости иштемо, јер *милостиви ће бити помиловани* (Мат. 5, 7).

То се све иште за потпуно, за плодносно кајање. Нема ли ма чега од свега тога, одмах постаје кајање непотпуно, а непотпуно кајање, није кајање.

Истина је, љубазни, много је тога што се иште. Човјек мора да застрепи, када се нађе пред тако огромним послом. И са уздахом да рече: та дивно је кајати се, али је за човјека немогуће!

Да, не треба да се варамо. Сви смо ми слаби. Под теретом тако тешкога посла као што је кајање, морао би нас сваки малаксати. Један прије, други по-

слије, али ни један не би до краја дошао. Уморио би се сваки, сустали би сви до једнога.

Али када се кајање од нас тражи, онда можемо утврдо држати, да га може и бити. Од нас се иикада не иште што не можемо.

Мора дакле и код кајања бити нечега, што је кадро помоћи нам, да га ипак можемо извршити. Мора бити помоћи.

И има је. Она је у *вјери Бога. Који вјерује, све може* (Марко 9, 23).

Дакле ми само као људи не би могли кајање извршити, али уз помоћ *вјере* можемо. Шта више, с њом добивамо још једног помоћника, јака и поуздана, а тај је *нада*.

Ако с *вјером* у Бога кајању приступимо и извршујемо га (Мат. 21, 32. — Мар. 1, 15) и тврдо се *уздало у Бога* (Псал. 41, 11), онда нам сав многоструки и тешки посао кајања неће тешко пасти, јер *Бог даје снагу уморноме и нејакоме умножава крјепост; који се на Њега надају, добивају нову снагу, подижу се на крилима као орлови, трче и не сустају, ходе и не море се* (Исаија 40, 29, 31), те ћемо и ми моћи све потпуно извршити и тражећи кајања наћи ћемо га, и наћи ћемо слатки плод му у Бога, којему нека је слава, част и поклоненје. **Аминь.**

Заповеди о девет јеванђеоских блаженстава.

П. М. Бородин. С руског превео: Дим. Витковић.
(Наставак).

Друго је дело милости телесне — *жеднога напојити*, ако он услед немоћи или других околности потребује такову помоћ. Задовољи ли ко жеђ малолетнога, који не може наћи воде, напоји ли ко странца, који нема воде близу пута, — ако он и једном само чашом хладне воде утоли ма чију жеђ, он је учинио добро дело, које неће остати без награде код Бога. **Иже во аще напоитъ вы, говори Спаситељ ученицима својим, чашею воды во има мое, њакво христовы есте: аминь глаголю вамъ, не погъбитъ мзды своѣѡ** (Марк IX. 41.) Навешћемо овде милосрђе преп. Анпина. Овај св. инок ста-

нујући у пустињи далеко од реке Евфрата, сваки дан је по неколико пута ишао тамо по воду, да би к њему залутале странце напојио. Епископ Нове Кесарије сазнавши за подвиг преподобнога, послао му је магаре за ношење воде. Но наскоро дошао је св. Анину један сиромаш човек, који није имао чим да задовољи свога зајмодавца, и он је томе сиромашу дао своје магаре, а сам је као и пре одлазио по воду на Евфрат. Када је епископ по други пут послао преподобноме магаре, он је и то дао једној разореној породици. Напослетку епископ видећи, да дарежљиви пустињак не престаје сам ићи по воду, поступио је другачије: он је заповедио, да се близу Ћелије преподобнога ископа студенац и од времена до времена да се напуњује свежеом водом, да би и сам процодобни, а и они, који га посећују, свагда нашли спремно пиће. (Минеј 18. март.) Тако исто казују и о другом подвижнику преп. Мојсију, који је у почетку био разбојник. Он је био врло славан ради своје побожности, да су чак и старци иноци — оседели у пустињачком животу, — к њему долазили, да се уче савршенству пустињачког живота и подвизима монаштва. Ево један пример његових труда и његовога милосрђа према ближњима. Изабравши сам трудни начин живота, преп. Мојсије и ноћу је остављао своје лежиште. Он је обилазио сву своју сабраћу и ако је у њиховим ћелијама нашао празне судове за воду, он им је донео воде. Река је била далеко, и многи од старца били су већ тако ослабили, да не би могли поднети тако велики труд, да носе себи воду из реке. Зато је преп. Мојсије и примио на себе такав тешки подвиг милосрђа. (Минеј 18. јан.)

Треће је дело милости телесне — *нагога оденути*. Ово дело милосрђа извршује, ко побуђен човекољубљем према ближњему, помаже му у нужди одевајући његову голотињу. Овде се разумевају не само потпуно наги, него и они, који — и ако имају одећу — имају само такову, која их не може заштитити од хладноће и непогоде; или такови, који налазећи се у ма каквој невољи, немају пристojнога одела. Милосрдан човек дужан је помоћи им, те или им дати нешто од одела, или им пружити помоћи, да прибаве себи потребити одело. У животу светитеља налазимо доста примера за ово дело милосрђа. Тако се о преп. Никитију

казује ово Један између браће видећи, да он носи на себи две одеће, запитао га је: „Ако дође сиромас и заиште од тебе одећу, коју ћеш му дати?“ Старац му одговори: „Бољу“. — „А ако и други замоли од тебе, шта ћеш томе дати?“ — запита брат. „Половицу друге одеће“ — одговорио му је преподобни. „А ако ко још замоли од тебе, шта ћеш му дати?“ — продужио је запиткивати брат. — „Раздераћу остатак и даћу му половицу, а из друге половице направићу себи појас око тела,“ — спокојно је говорио Нистерој. Но брат је и даље продужио кушати старца. „Но ако ко замоли од тебе и појас, шта ћеш тада учинити?“ Старац је тако исто спокојно одговорио: „Даћу му остатак, а сам ћу некуда отићи и чекаћу, док ми Бог не пошаље одело и не покрије ме.“¹⁾ Како је угодно Богу давање одела оскуднима, показују ови примери из живота светитеља. Преп. Маркијан, презвитер једне цариградске цркве, идући на службу Божју и видећи сиромасха нагог, где се тресе од хладноће, свукао је са себе одећу и покрио је голотињу његову, а сам је остао једино у долњем оделу. И Господ га је за ово добро дело прославио. Када је св. Маркијан свршио литургију, цео народ, свештенство и сам патријарх под црквеним оделом приметили су на њему блештећу царску порфиру (Мин. 10 јан.) Ево шта се казује о св. Мартину Милостивом. Он је још у млађим својим годинама, а пре него што се крстио, био тако милостив према сиромасима, да им је раздао све своје имање, а себи је оставио само нож и једну одећу. Но када је срео сиромасха у зимње хладно доба, он је и ту последњу одећу своју поделио с тим сиромасом разрезав је на два дела. Ноћ је наступила, а св. Мартин дрхћући од зиме легао је и заспао. Тада му се у сну јавио сам Господ у оној истој одећи, којом је он оденуо сиромасха и пред ликом анђеоским му рекао: „Мартине, ти си још пре крштења обукао мене у ову одећу, зато ћу ја тебе од сада обући у свеопшту славу и затим ћу ти дати у наследство царство небеско.“ Задивљен тим виђењем св. Мартин је одмах примио св. крштење. Накоро затим он је примио монашки чин и по откривењу Божјем био је изведен на степен епископски. — Имајући дар за различита чудеса, он се прославио по целом свету и ради

¹⁾ О подз. св. и бл. осци стр. 212. у руск.

милосрђа свога према сиромасима назван је милостивим. (Мин. 12. окт.)

Четврто је дело милости телесне — *сужња у тамници посетити*. Душевно стање људи, који се налазе у тамници, може бити врло тешко и опасно. У таквом стању човек лако може пасти у чаму или чак и у очајање. Према томе посећивање таквих невољника може њима пружити доста олакшања. Саме потпоре, које им се као знак учешћа у њиховом положају шаљу, могу послужити њима као велика утеха. При томе ми нисмо дужни петраживати, ради какове је ко кривице, стављен у тамницу, према томе ма ко он био и ма за какво он преступно дело био у тамницу бачен, наша је дужност — Христа ради отићи и утешити га, да не би пао у очајање. Доста примера налазимо у животу светитеља за хришћанско посећивање у тамницу затворених. Особито су чести такви примери у временима мучењу, у првим вековима хришћанства. Тако се у животу св. мученица Северијана Севастијскога казује, да је он усрдно посећивао у тамницу затворених св. 40 мученика, који су после бачени у севастијско језеро. (Мин. 9. март.) У то доба издао је император Ликиније закон, који је под претњом смртне казне забрањивао посећивање у тамницу заточених и указивање таквим ма какове помоћи.²⁾ Но св. Северијан са својом срдачном топлотом нарушио је нечовечни закон окрутнога цара, он је посећивао у тамници мучених 40 мученика, крепио их својим убеђењима, подржавао њихову храброст и постојаност, достављао им јело и пиће. После смрти 40 мученика св. Северијан претрпιο је грозна мучења и обешен на градском зиду главом доле, а са каменом на врату, завршио је свој живот. (Мин. 9. септ.) О неким светитељима се казује, да су они цео живот свој посветили на посећивање у тамницу заточених и на служење њихово. Тако је св. мученица Павла после смрти својих родитеља посветила себе на служење заробљеника Христових у тамници; односила им је храну и одећу, пра-ла им ране. Она је служила св. Лукилијану с другим мученицима у никомидијској тамници, ишла за њима у Византију и после смрти сахранила њихова телеса. Када се вратила у Никомидију, незнабошци су је као ревну хришћанку ставили на грозна мучења. Св. Павла

²⁾Евс. Истоп. цркв. књ. 10. гл. 8.

свршила је свој мученички подвиг у Византији, била је посечена мачем. (Мин. 3. јун.) Истом богоугодном делу милосрђа посветила је себе св. великомученица Анастасија. Анастасија је била знатна и богата Римљанка. Она је имала обичај преоденувши се у сиротињску одећу, обилазити тамнице; златом је она куповала дозволу од тамничких стражара, да види хришћанске мученике и употребила је сва средства за олакшање њихових страдања. Ревнујући у свом добром делу, она је путовала из града у град, из предела у предео, и напослетку и сама се удостојила мученичкога венца за гоњења Дијоклецијанова. (Мин. 22. дец.)

Пето је дело милости телесне — *болнога посећивања*. Како посећивање сужњих, тако исто и посећивање болних може бити врло корисним, особито за оне, који пате од тешке и дуге болести, у којој се лако може пасти духом и изгубити наду на оздрављење. Према томе приликом посете болнога неопходно је или храбрити му дух добрим саветом и утехом, или пажљиво помоћи хришћанској приправи његовој за смрт, ако нема никакве наде на оздрављење. Сам Господ даје нам пример старања о болнима. Он је ходио по свим градовима и селима јудејским, *цѣла всакъ недѣгъ и всакъ ѣзю вз людѣхъ*. (Мат. IX. 35.) Сви који су к Њему долазили или које су к Њему приводили или за које су Га молили, сви ти добили су од Њега исцељење. И ученицима својима дао је Господ власт лечити болеснике. (Мат. X. 8; Марк. III. 15; XVI. 18; Лук. IX. 1—2; X. 9) Многобројне примере правога старања о болнима налазимо у животима светитељским. Ево шта се казује о преп. подвижнику Агатону. Он је дошавши једном у град, да прода руком својом направљене судове, видео болнога странца, где лежи на тргу остављен од свију. Осећајући дубоко саучешће преподобни се зауставио над њим, испитао га, шта се с њим догодило и најмио му кућерак. А пошто је продао робу своју, он је исплатио домаћину најмљене куће, а остало је употребно на храну и лечење болнога. Преп. Агатон проживео је тамо три месеца, док непознати није оздравио и радујући се учињеном добру, вратио се у пустињу.³⁾ Св. Исак Сириј казује још о Макарију Великом ово. Једном је Макарије отишао посетити једнога болнога брата свога. Же-

³⁾ О подв. св. и бл. отаца. стр. 40.

лећи указати помоћ болноме, преподобни га је запитао, не жели ли што. Болесник је одговорио, да жели мало меканог хлеба; а треба приметити, да су монаси тада врло ретко пекли хлеба, и шта више чак један пут у години. Тада је св. муж, који је био већ 90. година стар, одмах устао, отишао из самоће у град Александрију и донео, што је зажелео болни брат.⁴⁾ Светитељи, који су имали дар лечити болести, свагда су на први позив одлазили болнима са својом помоћу и никада ништа нису узимали за указану помоћ. Уједно су они казивали болнима, да њихово оздрављење зависи не толико од лечничке вештине, колико од милости и добротe Божје. Такви су били на пример св. страсотрпци Косма и Дамјан. Они су били једнокрвна браћа, родом Римљани, васпитани у хришћанској побожности. Из младости се научивши лечничкој вештини, они су са поражавајућим успехом лечили и саме опасне болести зато што им је суделовала благодат св. Духа. Сваки дан су се стицали к њима болни и то у што већем броју, јер они ни од кога нису тражили награде за свој труд; они су само за једно молили излечене, да верују у Христа Спаситеља. Ови богобојажљиви лекари говорили су свакоме болеснику: „Ми само полагамо на тебе руке, но сами собом ништа учинити не можемо: делује свемогућа сила Христа, јединога истинитога Бога. Ако се обећаш у Њега веровати, оздравићеш.“ Тим начином болесни незнабожац отишао је од њих здрав као Хришћанин. (Мин. 1. јула.) Пример ових св. некористољубивих лекара особито је поучан за људе, који су посветили себе делу лечења. Но могуће је указати помоћ болнима не само лично, непосредно. Области и поједина часна лица давно су устројила за болне благотворне заводе и дужност је свакога по мери сила својих суделовати у том великом делу својим жртвама, и посредно или непосредно примати искреног учешћа у старању за тамошње болне. Ево каквим убедљивим речима учи св. Григорије Богослов о старању за болне. „По том му — говори он — достави храну, подај одећу, донеси лек, привежи ране, распитај о бедном његовом стању, проговори о триљењу, осмели се приближити. Ти нећеш себе тим понизити; болест неће прећи на тебе, и ако тако мисле људи, сувише обманути, преварени пу-

⁴⁾ Св. Ис. Сириј: Слов. о подв. у руск. прев. стр. 361.

стим предубеђењима... Што се тога тиче, могу те умирити и здрава расуђења, и леџници и служинчад, који живе у једном дому са болним, између којих се ни један још — и ако с њиме саобраћа — није подвргао опасности. Но ако би и побудило такво опћење страх и сумњу, ти слуга Христов, богољубиви и човекољубиви, не буди побеђен ниском малодушношћу! Храбри се вером, победи бојазан сачушћем, разнеженост — страхом, телесно рачунање — побожношћу. Не презри брата свога, не прођи мимо њега, не сматрај га као нечистоћу, као заразу, као нешто, што је одвратно и презрено.³⁾ (Наставиће се.)

³⁾ Св. Григ. Бог. Слов. о љуб. према бедн. Дела у руск. прев. дсо 2. стр. 32.

Ко је у заблуди и на странпутици?

I.

Г. барон Јован Живковић, као посланик вароши Вршца и потпредседник нашега сабора, положио је мандат и част. Свој поступак правда тиме, што је остао усамљен и јер не може ни претераном струјом радикалском ни конзервативном струјом саборске мањине. Обе те струје осудио је г. барон као „штетне и погубелне по нашу народно-црквену аутономију“.

О „либералној“ струји и странци није г. барон ништа казао ни у својој „Отвореној речи“, сигурно зато не, што је она наша гостопримства у „Бранику“, или је, зар, г. барон тим ћутањем својим изједначио и слио ову са страхом радикалном!

Да је радикалска струја „штетна и погубелна“ нашој аутономији, о томе смо ми били на чисто и пре г. барона Ми смо јој порицали и сам *raison d'être* на црквено-аутономном пољу. При томе остајемо.

Али, да је г. барон у заблуди и на странпутици кад и конзервативну саборску мањину назива „штетном и погубелном“ — то хоћемо да покажемо.

Таквом назива г. барон саборску мањину прво зато, јер тражи измену саборског изборног реда, а друго, јер — по мишљењу г. барона — „попушта државној власти“, па баш, 9. §-ом предложенога народно-црквенога устава.

Гледе измене изборнога реда, којом се

хоће свештенству да даде засебан избор свештеничких посланика на нашем сабору, пије г. барон ништа ново рекао, а што год је досада против те измене казано — оборено је већ и доказано, не једаред, као неосновано. Учињено је то г. 1892. непобитним чињеницама у снажним саборским говорима благоупокојенога Данила Станковића и, хвала Богу, жива још дра Нике Максимовића. Расправљано је о томе и у овој листу, а особито г. 1893. у чланцима „После Сабора“.

Казивања тих приговора, која прекувава и подгрева, на врло слабој ватри, и г. барон у својој „Отвореној речи“, немају никаквога позитивнога базиса, непочивају ни на једној чињеници, не потичу ни из начелних захтева и побуда, него су прости произволне и самовољне претпоставке најсубјективнијега субјективизма, а измишљотичне странчарскога маневрисања и агитације. У конкретном случају — и продукат невоље, у којој се, својом усамљеношћу, нашао г. барон. Да ипак добију изглед неке стварности, тим приговорима даје г. барон и неки правни и политички тип.

Браниоци постојећега изборнога реда одбијају захтев засебног избора свештеничких посланика, тобоже са правнога разлога, јер да је парод (*recte* световњаци) у поседу „права“ и на избор ових, те да би измена саборског изборног реда, у правцу захтева засебног избора, значила „дирање у право, које данас наш парод ужива“.

Како је несквит овај правни темељ одбране постојећега изборнога реда, доказују ове чињенице:

1.) Право засебног избора својих посланика свештенству даје јерархијски карактер наше цркве, која мора у нашем сабору, као црквеном, имати своје јерархијско заступство;

2.) Засебан избор свештеничких посланика је право свештенства, које и природно истиче из сталешкога заступства његова у сабору;

3.) Право засебног избора својих посланика свештенство је уживало од првога сабора нашега, па до г. 1870/1.;

4.) Изборни ред од 1870/1. године

донешен је *sede vacante* у нашој митрополији;

5.) Тај изборни ред је састављен према саборском устројству, донешеном на сабору г. 1870., који је стајао на становишту привилегијалном народном, а сабору давао тип чисто народног сабора;

6.) Тај изборни ред није измењен доследно измени саборског устројства у г. 1874

7.) *Не народ, него световњаци** су у нашој цркви и народно-црквеном сабору до постојеће праксе кумулативног избора свештеничких и световних посланика — дошли „странутицом“.

Па кад ове правне чињенице постоје — а побити их не може нико — онда је непобитно и то:

1.) да је световњачки део нашега народа у посед кумулативног избора саборских посланика дошао путем нередовним, антиканоничким, те је по томе тај посед неправедан, у своме основу незаконит;

2.) да је рекламација и ревиндикација засебног избора свештеничких посланика правно основана.

Браниоци засебног тога избора, рекламјући га за свештенство и тражећи његову реинтеграцију, не дирају у никакво „*право*“ народно, него хоће да санирају једну и правну и практичну грубу погрешку, да опозову један „странутицом“ учињен и задобивен „*уштуцак*“, у корист појачаног утицаја световног дела народа у сабору, а на рачун права јерархијског дела и на штету народно-црквених интереса, која се штета најбоље огледа у кобном *status quo* наше аутономије и у немогућности, да уредимо своје народно-црквене послове.

Г. барон Живковић адвоцира за постојећи изборни ред и неком политичком потребом: гледећи у њему заштиту аутономије против неког умишљеног „попуштања државној власти.“ Ту политичку потребу, спасоносност те заштите, победоносно доказује г. барон именовањем бачког администратора, које нама у осталом није познато — апстрахујући новинарске вести. Али, узмимо да је и постојало, онда смо ми у пуном праву, да, после глорификованог заштитног карактера постојећег изборног

* А ову дистинкцију треба добро утврдити!

реда, запитамо: Па како је могуће то именовање крај таквог изборног реда, и његове силне заштите за аутономију? Зар је тај изборни ред, и је ли г. барон и његови једномишљеници; је су ли наше опозиционо-реакционарне странке и прстом макле поводом пронесеног гласа о именовању бачког администратора? Или је и том приликом доказано, „попуштање државној власти“ од стране оне, која је за коректност свога држања обасута била бесмучним насртајима распаљених страсти и обневиделог антагонизма оних, који се стављају у службу свачију, само да својим страстима угоде?

Г. барону је и ова аргументација од несретне руке. Но ми ћемо и даље да питамо. Ако је постојећи изборни ред на ладијум аутономије, каквим га сматра и г. барон, зашто тај изборни ред није спречио непотврду устројства од 1872. год.; зашто није спречио клаузулу у устројству од 1874/5? Зашто није спречио горку судбу саборских операта г. 1879; зашто није спречио пензионовање патријарха Ивачковића и именовање патријарха Анђелића? Зашто није извојевао потврду операта од 1885. год.? Зашто није спречио судбу сабора 1897, — а баш су по том изборном реду изабрани те године били: све бољи од бољег, све јуначнији од јуначнијих?! И колико би још питања могли да ставимо — а пред којима би аргументација г. барона морала ником поникнути и у зелену траву очи оборити!

Да, много је и премного чињеница, које доказују, да постојећи изборни ред није никаква заштита *аутономији*, а ниједне чињенице нема, која би доказала да јесте. Судба Петровданског сабора, састав његов и његов рад — све то доказује напротив, да је постојећи изборни ред „штетан и погубљан по нашу народно-црквену аутономију“. Доказује то — и кад не би било других доказа — већ та чињеница, да је тај изборни ред камен претиканија наше народно-црквене унутарње борбе, која пречи, како унутарње уређење, тако и спољашње обезбеђење наше народно-црквене автономне куће и развитак целог нашега народно-црквеног живота.

Да је постојећи изборни ред политичка потреба — то је просто измишљена фраза, једна утопија, у служби световњачке неумерене и агресивне струје. Али је зато измена изборнога реда — у правцу јерархијског захтева — непобитна и очигледна, искуством три деценија доказана потреба, како унутарњег нашега консолидовања, тако и спољашњег обезбеђења и реинтеграције наше автономije.

Измену ту тражи мањина данашњег сабора и конзервативна умерена струја наша, не ради какве год превласти, него са догматичко-каноничкога, правнога и практично целисходнога основа.

Ако у питању изборнога реда неко стоји на становишту силе и превласти, стоји неумерена и агресивна световњачка струја. За њу је то питање питање силе и превласти, јер је постојећим изборним редом секвестрвала слободу и самосталност избора свештеничких посланика, јер је тим изборним редом у ропске синцире новинарског терора и диктата оковала уверење и савест огромне већине тих посланика.

И зато, јер неумереним световњачима и њиховој струји такви свештенички посланици требају, који ће бити њихово духовно робље; које ће они, окаћене новинарском хвалом и новинарским популаритетом, а са обећаном чинијом разнога сочива, жедне преко воде преводити;

а јер би се изменом изборнога реда свештенички посланици еманциповали терора и робовања таквим световним елементима, те тиме ослабила сила и надмоћност неумеренога световног елемента у сабору и изван сабора — ето, *зато ти световњаци, на челу са својим странкама и органима новинарским, грчевито и грозничаво, очајно и под цену саме автономije бране и по државају постојећи изборни ред.*

То у себи признају сви они, то зна и види цео свет, само не зна и не види, или нема моралне снаге да призна — ни у „отвореној речи“ — г. *барон Јован Живковић!* И онда он још говори о туђим неким заблудама и стрампутицама!

Колика је његова заблуда и стрампутица — видићемо и у другом чланку.

Дописи.

У Сантову 17. марта 1899.

Поштовани господине уреднице!

Уверен сам да ће интересовати поштоване читаоце цењенога Вам листа даљи ток догађаја у Сантову, те се с тога и лаћам пера, да путем „Српског Сиона“ дадем обавештаја о томе и широј публици напој.

Као што је познато, управа епархије бачке, одмах после обављенога прелаза Сантовљана у свето Православље, поставила је за привременога душепопечитеља њихова, ваљаног свештеника сомборскога госп. Милутина Гавриловића.

Поменути је у суботу 5. марта т. г. с писцем ових редака пошао у Сантово, на своју нову дужност. Још пре њега такође су отишли у Сантово впреч. г. протопрезвитер Сомборски Љубомир Купусаревић и г. др. Милан Максимовић управитељ патријарашког властелинства у Даљу, да разгледају и изаберу место на коме би се могла црква подићи, а уједно и да нађу подесну зграду у којој би се с јесени могла школа отворити. Ови су се још реченога дана у Сомбор вратили

У недељу 7. марта осваљуо је врло ружан и облачан дан, који нам је у толико немилији био, што се пређашњи могао за прави мајски дан сматрати. Око осам часова почео је промицати снег, који је цело пре подне падао. На службу Божју дошло је врло много народа, због чега се иста морала на пољу одржати.* Свештеник је био на заклоњеном месту, а остали народ — преко три стотине душа — стајало је у дворишту. Народ је с побожном пажњом одстојао целу свету литургију и ништа му није сметало што је снег падао. По причасном прочитана је сакупиљеном народу очинском љубављу написана посланица Његове Светости Патријарха *Георгија*, коју су сви са запетом пажњом саслушали. Многи су од радости и узбуђења плакали, благосиљали и бираним речима хвалили и преузносили Његову Светост, Који је њих — изгубљене овце — као добар пастир у своје стадо примио. После тога присту-

* У дворишту Јакова Проданова.

пила је светој тајни причешћа потпуна стотина душа. По свршетку св. литургије раздавао сам посланицу Његове Светости народу, и сваки се то отимао, да што пре до ње дође.

Истог дана после подне била је вечерња, на којој су такође, уноточ рђавом времену, присутни били многи верни. По свршетку вечерња била је проповед.

Следећих дана смо обојица ишли од куће до куће и пописивали смо све наше верне, да би се тим начином испоставио тачан број оних (рачунајући амо и сву децу испод седам година) који припадају светој православној цркви. У сваком дому смо се поразговарали с домаћима, давали им објаснења гледе вере православне и наших обичаја. Признати морамо, да смо у више домова, наишли на женскиње, које се колебало; многе су заплашене биле од бившег свештеника им, да ће прелазом у Православље оставити Бога, погазити Исуса, изневерити криж и т. подобно. У таквим приликама ваљало нам је употребити сву уменност, обзирност и тактичност, да их разуверимо од свега тога и да их убедимо о спасоносности свете нам вере православне. Што смо по цегде наишли на овакове случајеве, не можемо кривити само римског свештеника, који је преко својих верних паштио се, да Шокпе одврати од прелаза у Православље, већ можемо свалити кривицу и на саме наше Србе.

Приликом прелаза Сантовљана у Православље, многи православни, који не познају науку наше свете Цркве и који не знају разликовати суштину од спољашњости, главно од спореднога, а који тако исто не знају ни за тактичност, која је при оваком благовјестничком деловању одвећ потребна, исмејавали су неке обичаје, у које су се Сантовљани као чланови римске цркве уживели, и престављали су им Православље у таквом облику, од којег су се они с правом могли и морали саблазнити, те помислити да Православље није права „кришћанска вира“.

У суботу 13. марта о. г., као на дан рођења Његове Светости Патријарха *Георгија*, послана је из Бездана брзојавна честитка Његовој Светости, коју су у име право-

славних Срба Сантовљана потписали душепопечитељ Гавриловић и писац ових врста.

У недељу је опет била свечана служба, а после подне вечерње. На овој вечерњи је први пут неколико Шокица одговарала на јектенија, истина мало несигурно, али са потпуним задовољством и уживањем.

Не могу пропустити, а да овом приликом не споменем једно родољубиво и племенито дело, које је учинио уважени родољуб српски г. Арса Пајевић. Наиме он ми је изволео послати 200 комада икона православнога типа у вредности 42 фор. и 160 комада разних књига (латиницом штампаних српских народних песама) у вредности 24 фор. Иконе и књиге ове раздајем међу овдашњим народом. Ваљало би да се и остале наше књижаре угледају на овај поступак г. Пајевићеве књижаре, те да тим путем и начином потпомогну наше деловање овде. Осим г. Пајевића послали су ми још неки родољуби мањи број књига, које сам све међу овдашњим народом раздао. Питоми, побожни и за Православље и Српство одушевљени народ овај веома се радује оваким поклонима, те иконе прима са страхопоштовањем, а књиге у којима су песме о краљевима, царевима и јунацима српским, чита с највећим уживањем.

Доста квара нашем успешном деловању овде, могу да учине неки наши политички листови, који све и свакога грде и нападају.* Неки ревнитељи начела, која заступају исти листови, почели су се старати, да опасни отров који се у њима налази, пренесу и у здрав организам овдашњег, с нашим стањем сасвим

* Тај јад наш добро је учио и дописник „Szabadka és Vidéke“, чији извештај о Сантовачком догађају саопштава и „Alkotmány“ у свом 74. броју. Исти дописник, један жупник, довикује нам овако: „Радујте се тој победи, али не заборављајте, да „Застава“ („Српство“, „Србадија“, и каквих све нема. Ур.) у исто време, кад држи, да је 28. фебруар о. г. почетак нове епохе у историји Срба, да баш у исто време шиба бичем проиђе Архипастира грчко-православне цркве.“ — Дакле, римокатоличка господа се уздају у радикалски орган! Јаче осуде не може бити за радикалску штампу, али и много, много поуке... коју је, можда, заман међу њу просипати. Или она мисли одиозним и шкандалозним пискарањем о православној Архипастири утврдити ново стадо у Православљу, омилити га, њему и другима?!

непознатог, народа. Ми их овим путем молимо, да то не чине, јер тиме само могу да осујете цео успех напорног нам деловања. Уједно свакога, који би год хтео какву лектуру за овај народ послати, молимо, да то преко нас чини, јер непосредно на неке овдашње људе слати није целисходно.

У опште узевши, стање ствари у Сантову данас је врло добро, а надамо се да ће и боље бити, док се подигне храм господњи, отвори школа и у опште заведе сталан и добро удешен поредак. Народ је овдашњи миран и питом, а срцем и душом предан светом Православљу.

Кроз један или два деценија — уз савестан и марљив рад — Сантовљани могу бити бисерно зрнце у низу осталих православних српских општина у овој Митрополији. Дај Боже да тако и буде!***

Ст. С. Илкић.

*** Захвални смо вредноме г. дописнику на овом извештају, а молимо га, да нас обрадује што чешће. У светом и богоугодном раду његову, као ревном сатруднику г. Гавриловића, желимо од Бога благослова, који се увек крунише успехом. Ур.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Св. Архијерејски Синод.) Његова Светост, патријарх српски, преузвишени господин *Георгије Бранковић*, благоизволео је, по претходно учињеној пријави и добивеноме превишњем одобрењу, сазвати Св. Архијерејски Синод за 25. март о. г., на дан св. Благовести. Његово Величанство, наш премилостиви цар и краљ, благаизволео је Својим повереником на сазваном св. Архијерејском Синоду најмилостивије именовати преузвишенога господина *барона Федора Николића од Рудне*.

Св. Архијерејском Синоду је задатак, да избором епископа попуни упражњену епископску столицу у дијецези Бачкој.

Дочек преузвишенога краљевскога повереника и отварање Св. Архијерејскога Синода обавиће се по досадањем прописаном церемонијалу.

(Впреосвештена господа епископи) Пакрачки *Мирон Николић* и Горњо-Карловачки *Михаило Грујић*, поводом седница Саборског Одбора и Митрополитскога Црквенога Савета, баве се у Карловцима.

(Митрополитске власти.) Саборски Одбор држао је своје седнице од понедељка до четвртка прошле недеље, а Митрополитски Црквени Савет у петак и суботу, под високим председништвом Његове Светости, патријарха српскога, преузвишенога господина *Георгија Бранковића*. Седницама Саборског Одбора присутни су били чланови: впреосвештени г. епископ *Мирон Николић*, впречасна г. г. архимандрит *Иларион Руварац* и протопрезвитер *Ђорђе Влаховић*, те г. г. *Михаило ил. Рогулић*, *Јосиф Јагић* и др. *Теодор Недељковић*. Г др. *Никола Максимовић* болешћу је био спречен. У седницама М. Ц. Савета присуствовали су: впреосвештена господа епископи *Мирон Николић* и *Михаило Грујић*, пошто је впреосвештени господин епископ *Никанор Поповић* болешћу спречен, те впреч. г. г. архимандрит *Иларион Руварац*, протопрезвитер *Јован Борота*, г. г. др. *Стеван Павловић*, *Лазар Обреновић*.

(Школе православних Арапа у Палестини.) Руско царско Палестинско Друштво издржава сад у Палестини и Сирији 50 школа, у којима се уче 4000 деце православних Арапа. Учитељи за ову децу спремају се за своје звање из тамошњих Арапа у пансион у Назарету, у коме је учитељска школа, као што су учитељске семинарије у Русији. Наставници у том пансиону, осим учитеља Божјега закона и арапскога језика, бирају се у Русији међу ученицима, који су свршили учитељске семинарије, а има их, који су свршили свеучилиште или духовну академију. Над школама друштвеним води надзор један надзорник и његова два помоћника.

(Српска Академска Задруга у Бечу) основана је с овом сврхом: I. да његује науку, лијепу књижевност, умјетност и вјештине, предавањима, расправама, издавањем друштвеног органа и засебних публикација, позоришним представама и издржавањем свих оних средстава, која амо спадају. — II. да његује дружевност приређивањем забава са и без улазине (8./II. 1899. Бр. 3412). На саставној скупуштини држаној 4. (16.) фебруара 1899. изабрана је друштвена управа, којој председава Лазар Поповић медецинар.

(Стање Народне Библиотеке у Београду.) У току школских ферија у прошлој години, Управа Народне Библиотеке предузела је била да сазна право и тачно стање, у коме се Народна Библиотека налази. Тога ради пуна два месеца (од 1. јула до 1. септембра) вршено је тачно бројање и преглед имаовине Народне Библиотеке. По свршеноме прегледу а на дан 1. септембра прошле године Народна Библиотека имала је:

Књига и часописа;

а) укоричених	36.116	свезака
б) неукоричених	21.937	„
	Свега 58.053	свеске

2. дупликата:

а) укоричених	3.199	свезака
б) неукоричених	6.296	„
	Свега 9.415	свезака

Када се сабере сума укоричених и неукоричених књига са сужом дупликата, онда излази да је Народна Библиотека на дан 1. септембра пр. године имала укоричених 28.233 свеске
неукоричених 39.235 свезака
Свега 67.468 свезака

Политичких новина, слика и географских карата, рукописа и штампарских првина има свега нумера 1.966. Те се нумере деле на ове предмете:

Политичких новина било је	890
дупликата	269
	Свега 1.159

Слика и географских карата било је	2.283	ком.
дупликата	62	„
	Свега 2.345	ком.

Рукописа било је свега 623 комада.

Штампарских првина било је	141	ком.
дупликата	16	„
	Свега 157	ком.

Дакле у Народној Библиотеци на дан 1. септембра било је **свега 71.752 примерна** књига часописа, новина, слика и штампарских првина.

Сем овога нађено је књига позајмљених у ранијим годинама и неврасених до 1. јануара 1898. 2706 комада и од 1. јануара до 1 септембра ове године 171 књига, свега 2877 књига.

Усеод потраживања управе враћено је у току ове године од раније позајмљених књига 1081 комад.

Када се крајем претпрошле године приступило прикупљању давно позајмљених књига, за које се мислило да су махом пропале, веровало се да ће лаквих свезака бити на 6.000. Међутим тачним прегледом сазнало се да је тих (по готову упропашћених) књига (свезака) било не 6000, но само 3787, а како је од њих враћено 1081 свеска, то су у ствари ових 6000 замишљених упропашћених свезака снали фактички на 2706 свезака. Па и од ових већи део књига кикако не треба срамотити као пропале, јер ће управа Народне Библиотеке и од сада енергично настати, да сви који су књиге изузели, а нису вратили, или књиге врате, или да их по забележеној вредности плате, па да се друге такве исте набаве.

Према свему овоме јасно је, да су пронесени гласови (чак и по страним новинама) о упропашћењу књига из Народне Библиотеке тенденциозно измишљењи и неосновани. Пр. Гл.

(На духовном концерту,) што га је у Загребу прошле недеље приредило хрватско певачко друштво „Kolo“ у тамошњем земаљском гласбеном заводу, певано је и наше дивно причасно „Скажи ми Господи кончину моју“, а по композицији чувенога рускога композитора Бортњанскога. Дописник „Nar. Novina“ Загребачких, који је присуствовао на генералној проби тога концерта, овако даје израза утиску, што му га је урезало у душу певање и композиција нашега причаснога. „Имајући на уму црквене облике и строгу обраду истих, морамо утврдити, да је најдуховитија црквено-гласбена композиција „Скажи ми Господи, кончину моју.“ Извађање композиције — писане у оваковом духу — интелектуално узвишје и морално осваја. У целини је дело пуно ивиције и прожето дубоком религиозности. Уводна точка духовном концерту бити ће увертира из Менделсоновог ораторија, а ако се и једна може назвати од свих кроз духовном, те је без двојбе ова чисто вокална: „Скажи ми, Господи, кончину моју.“

ОД АДМИНИСТРАЦИЈЕ

Молимо п. н. прешилашнике, да нам подмире дужну прешилашу, нарочито молимо славне црквене општине, да нам подмире, како дужне прешилаше тако и пристојбе за сечајеве и огласе, те да нам не чине посла и трошка, што га носимо, неједаред потражујући од њих своје тражбине. Ако је чекања и чекамо али је време да се наши дужници сете своје дужности.

Јавна благодарност.

Потписано заступство сматра за своју пријатну дужност, да пре свега Њ. В. преузвишеном господину епископу-дијецезану *Гаврилу* на највишој посети, архијерејској служби и очинској поуци најучтивije благодари.

Исто тако је благодарно потписано заступство јарковачком срп. пев. друштву, које је својим леним појањем увеличало свечаност тога дана, — као и свем оном пречасном свештенству, које је својом саслужбом помогло Њ. В. г. епископу.

Не мање благодаримо благородној Господи Душану и Миши Михајловићу из Јарковца, који нам своје кочије на расположење ставише. —

Свима нека је у име овдашњег Српства исрена хвала!

Из седнице заступства срп. прав. цркв. оп.

Бине добричке држане у Добрици 14. (26.) јануара 1899.

Душан Касапиновић Миша Живановић
перовођа. председник.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

Тумачење Јеванђеља са беседама

од Г. Архимандрита фирмилијана

најновије издање у 3 књиге, које износе преко 70 штампаних табака велике осмине, на најфинијој хартији, а у тврдом кожном повезу, може се добити за 5 фор. само у познатој Радњи свију црквених утвари, Књига Јеванђеља и црквеног и свештеничког одеа. В. Марковића и Павловића у Београду и Земуру.

с поштовањем

3—5

В. Марновић и Павловић.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Митроп. патријарашка и нар. цркв. архива.

П О З И В.

32 3—3

Како се е' разлогом може претпоставити, да се још и данас у појединих *приватних* лица налазе списи, који су пре садашње митрополијске управе из митроп. патриј. и н. ц. архиве извађени и *нису* враћени, то се овим позивају сви у којих архивских списа има, да у року од месеца дана од обнародовања овог позива поменуте списе архиви врате, пошто ће после тога рока бити обнародован списак оних списа, којих је из митроп. патриј. и нар. цркв. архиве нестало.

У Карловцама марта 1899.

Ђорђе Ст. Бекић

патриј. и нар. цркв. архивар.

Митроп. патријарашка и нар. цркв. архива.

НАПОМЕНА.

33 3—3

По што се догађа, да се поједина *приватна* лица, то непосредно, то преко *приватних* особа у месту, на мене обраћају у пословима архивским, упозоравам овим једном за свагда, да у погледу употребе списа митроп. патријарашке и нар. цркв. архиве постоје *Правила*, која је високосл. срп. н. ц. Саборски Одбор под бр. 5941/2208 ех 1896. установио и у службеном делу Срп. Сиона бр. 2. ех 1897. обнародовао, где је у чл. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12 свим јасно одређен пут и начин, како *приватна* лица могу доћи до списа митр. патриј. нар. цркв. архиве.

У Карловцима марта 1899.

Ђорђе Ст. Бекић

патриј. и нар. цркв. архивар.

С Т Е Ч А Ј.

34 2—2

По налогу високо-славног епархијског школ. одбора у Вршцу од 11. (23.) фебруара т. г. отвара се на српској православној вероисповедној основној 4 разредној мешовитој школи стечај.

Плата је учитељу 400 ф. а. вр. са слободним станом, састојећи се из једне собе, кухиње, коморе и штале.

У дужност учитељу снада децу по прописаном закону обучавати, у цркви при сваком богослужењу сам појати и децу у црквеном појању обучавати, и при црквеним скупштинама перо водити.

Комитенти дужни су доказати да су Сомборску препарандију са добрим успехом како на српском тако и на мађарском језику испит положили.

Рок стечају истиче 25. марта по ст. календару којег ће се дана и избор обавити, првенство имају који се лично пријаве.

У Потпоруњу 1. марта 1899.

Доброслав Рајић Сава Милованов
перовођа. председник.

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

29 3—3

Црквена општина у Великом Градцу, дијецезе Горњо-Карловачке протопопијата Кир. Глинског, намјерава свој парохијални стан и стају реновирати.

Услед тога одређена је јавна дражба на дан 12. (24.) априла 1899. у 10 сахати прије подне.

План, трошковник и дражбени увјети могу се сваки дан код цркв. председника видети.

Велики Градац 24 фебр. (8. март) 1899.

Председништво цркв. општине.

ДРАЖБА НА МАЂАК.

37 1—2

На основу одобрења вршачке епархијске управе бр. Е. 1130. П. 184 ех 1898. расписује се дражба на мађак ради украшавања овдашње свете цркве. Предрачун гласи: Сликарски посао 4310 фор.; дрворезачки посао 3020 фор.; позлатарски посао 3000 фор.; столарски посао 391 фор.; лимарски посао 250 фор.; зидарски посао 500 фор. Укупна свота 11.471 фор. Дражба ће се одржати на Цвети о. г. у 1 сат по подне. Дражбатељи дужни су 10% нишманлука положити, што ће као јамчевина остати ономе, који радњу прими. Ко радњу на себе прими мораће платити 160 фор. за нацрт и прорачун. Нацрт и предрачун могу се код перовође разгледати. Општина задржава себи право да и после одржане дражбе ономе повери посао у кога највише поверења има.

Уља 18. марта 1899.

Љубомир Јовановић Урош Гранић
перовођа. председник.

Број 375 К. а. 71.

35 1—3

СТЕЧАЈ.

Исписује се стечај на парохију VI. класе у Торњу. Парохијски дом има и сесије 18 јутара. Молитељи имају своје ваљано инструментане молбенице надлежним путем поднети Епархијској Конзисторији овој најкашње до 1. (13.) априла 1899. год.

Из сједнице Епархијске Конзисторије у Пакрацу дана, 16. (28.) фебруара 1899.

36 ДОСТАВЉА ОБЈАВУ ЛИЦИТАЦИЈЕ. 1—5

На основу закључка срп. прав. цркв. општине у Острову од год. 1898 31. маја број 5. и одобрењем слав. епарх административног одбора у Вршцу, Број Ех. 856. II. 36. ех 1898. год.

Расписује се ради оправке цркве лицитација на мањак и то на следеће послове као:

- I. На зидарску а каменорезачку радњу са материјалом у износу од 683 ф. 05 н
- II. На дунђерску радњу са ма-

теријалом у износу од 501 ф. 09 н.
 III. На молерску радњу са материјалом у износу од 164 ф. 19 н.
 Свега 1348 ф. 33 н.

1. Лицитација ће се одржати 7. (25.) априла 1899. год у 2 часа после подне у овдашњој комуналној основној школи.

2. Лицитира ће се усмено, а лицитант је дужан од горње своте 10% јамчевине у руке председништва положити, која ће се јамчевина подузетнику повратити после обављене колудације.

3 Општина задржава себи право поверења према подузетнику.

4. Ближи услови и све друго што се на ову радњу односи, може се до дана лицитације видети и дознати у овомесној комуналној основној школској дворани.

У Темеш Сигет (Острову) 17. (29.) марта 1899. год. Пошта Темеш Кубин.

Крета Јунгић
перовођа

Живан Станков
председник.

ДРУГИ ОГЛАСИ

ЗВНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА АНТОНА НОВОТНИЈА У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем од мене изнађена и много пута одликована **патентирана са отвореним одушкама провиђена звона,** која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 200 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 260 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на ниже има увек готових на стоваришту.

52

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом миленарском медаљом.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом тајаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији и остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају, — Рукописи се враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима.

